

ML – ST1 – Seneca hfst. 1-3 PROEFTOETS H/V

Dit is een proeftoets voor de eerste ST van Maatschappijleer. De opmaak is hetzelfde als bij de echte toets. Er zijn twee verschillen:

- bij de echte toets is er een apart bronnenblad, bij deze proeftoets niet;
- bij de echte toets is er op het eind een antwoordentabel, bij deze proeftoets niet.

De tekst die je hieronder (in dit tekstvak) kunt lezen, is de tekst die hoort bij de echte toets.

Achter de vragen staat het aantal punten tussen **[rechte haken]**. Totaal punten = .

Deze ST bestaat uit dit opgavenblad met vragen en een bronnenblad. Schrijf de antwoorden van de open vragen op de daarvoor bestemde ruimte. De antwoorden van de meerkeuze-vragen moet je in de **antwoordentabel** op het laatste blad schrijven. Vergeet niet je naam op te schrijven. Tip 1: lees de toets snel door en maak de vragen die je meteen weet.

Tip 2: er is ook een bonusvraag (staat 'in' de antwoordentabel)

Succes!

Naam: _____ **Klas:** ____ **Docent:** SRA of VM **Datum:** ??-10-2008

Vraag 1. Geef aan of je maatschappijleer een nuttig vak vindt. Gebruik in je antwoord minimaal één van de twee doelen van maatschappijleer. [2]

Ik vind maatschappijleer **wel / niet** een nuttig vak, want _____

Vraag 2. Geef bij de volgende studies aan wat ze bestuderen? [2]

politicologie: _____

sociologie: _____

Vraag 3. Waarom is de overheid altijd een actor bij een maatschappelijk probleem. [2]

- a) *Structurele onzekerheid over oorzaken van maatschappelijke problemen*
- b) *In een debat vinden waardenafweging en belanguitwisseling plaats*
- c) *De ideologie van iemand bepaalt de voorkeur voor een bepaalde oplossing*
- d) *Een zo open mogelijk debat zorgt voor de voorlopig beste oplossing.*
- e) *Structurele onzekerheid over oplossingen van maatschappelijke problemen*
- f) *Daarom is er strijd of debat om de oplossing van een maatschappelijk probleem*

Vraag 4. Hierboven staan de zes kenmerken van maatschappelijke problemen uit schema 1 van Seneca. Zet ze hieronder in de goede volgorde. [2]

_____ - _____ - _____ - _____ - _____ - _____

Vraag 5. Noem 4 actoren bij het maatschappelijk probleem 'jongeren drinken te veel alcohol'. [2]

1) _____ 3) _____
2) _____ 4) _____

Vraag 6. Hieronder staan 6 stellingen. Geef aan of het juist of onjuist is. [2]

- a) Een waarde is abstract en gericht op de kortere termijn.
- b) Een belang is een voordeel dat iemand heeft of kan krijgen.
- c) Voorbeelden van waarden zijn welzijn, vertrouwen, geloof en milieu.
- d) Belangen hebben vaak te maken met geld, idealen en macht.

Op de site van de SP (Socialistische Partij) staat het volgende:

Toegang tot de rechter is een basisrecht van iedere burger. Om te voorkomen dat mensen vanwege geldgebrek hun recht niet kunnen halen, bestaat er in Nederland een stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Vraag 7. Welke waarde zit er achter bovenstaande tekst. [1]

Vraag 8. Hieronder volgen 9 krantenkoppen uit *Trouw* van 15/10/2008 en 16/10/2008. Geef aan of het om een waarde of belang gaat. [4]

- a) Ouderen VS zien pensioen(geld) verdampen → W - B
- b) (Economische crisis) zet klimaatplan onder druk → W - B
- c) Oostenrijke wielrenner Kohl geeft toe epo (doping) te hebben gebruikt → W - B
- d) Drie bruiden zoeken hun geluk → W - B
- e) Strijden voor afschaffing van de slavernij → W - B
- f) Gerechtigheid in Zimbabwe → W - B
- g) Kamer wil weduwen geen valse hoop geven → W - B
- h) Dordtse rechter wekt schijn partijdigheid → W - B
- i) Kok maakt eten klaar met een lijk in zijn keuken → W - B

Op donderdag 16 oktober 2008 stond het volgende bericht op NOS Teletekst:

Een man en vrouw uit Groot-Brittannië hebben in Dubai drie maanden celstraf gekregen. Ze zouden seks hebben gehad op het strand en alcohol hebben gedronken. Het stel kreeg verder een boete van omgerekend bijna 200 euro.
De twee konden maximaal zes jaar cel krijgen. Als hun straf erop zit worden ze Dubai uitgezet.
De twee ontkennen dat ze seks hebben gehad op het strand, volgens de vrouw hebben ze alleen geknuffeld en gezoend. Ze gaan in hoger beroep. De zaak wordt gezien als voorbeeld van de spanning in Dubai tussen de luxe toeristenindustrie en de behoudende islamitische cultuur.

Vraag 9. Tussen welke waarde(n) en/of belang(en) moet de Dubai kiezen? [2]

A ___ Dubai _____ A ___ Dubai _____
W _____ VERSUS _____ W _____
B _____ B _____
Uitleg: _____

In de Telegraaf van 13 oktober 2008 stond het volgende:

Familie Jamie Lynn Spears smeekt om abortus

Britneys kleine zusje Jamie Lynn (17) zou voor de tweede keer zwanger zijn. Maar als het aan haar familie ligt gaat dat niet lang duren...

De familie beweert bij hoog en bij laag dat er niets aan het handje is, maar het blad dat met de scoop kwam staat nog steeds vierkant achter het verhaal.

De bron vertelt: "Haar moeder Lynne wil er niets over zeggen totdat ze met een oplossing komen. Jamie Lynn wordt onder druk gezet om het kind te laten weghalen, maar er is nog geen definitieve beslissing gemaakt.

Lynne is woedend over de zwangerschap en over het uitlekken van dit nieuws, vooral omdat ze net bezig was met de promotie van het boek waarin ze beschrijft hoe moeilijk het is om moeder te zijn van twee sterren..."

Jamie Lynns verloofde Casey Aldridge is ondertussen woedend. "Ze had hem nog niets gezegd, hij hoorde het via de media."

Vraag 10. Welke belang heeft moeder Lynne? [1]

Vraag 11. Welke waarde is voor Jamie Lynn Spears volgens de laatste regel blijkbaar niet zo belangrijk? [1]

Vraag 12. Bij de discussie over abortus spelen vaak twee waarden een belangrijke rol. Geef aan of jij voor of tegen abortus bent en welke waarde daarvoor bij jou een rol speelt. Leg uit. [2]

Ik ben er wel/niet niet voor dat vrouwen recht hebben om een abortus uit te laten voeren, omdat:

daarbij speelt voor mij de waarde _____ een belangrijke rol.

Vraag 13. Stel, jij hebt als waarde 'gezondheid'. Noem een belang dat met die waarde kan botsen. Leg uit.[2]

belang: _____

uitleg: _____

In Rijssen filmt de politie uitgaande jongeren om relletjes te voorkomen. Daardoor zijn de jongeren minder anoniem (= onbekend)..

Vraag 14. Om welke botsing gaat het hier? Omcirkel het goede antwoord: [1]

- A. De politie heeft als waarde 'geen relletjes' en de jongeren als waarde 'anoniem blijven'.
- B. De politie heeft als belang 'geen relletjes' en de jongeren als belang 'privacy'.
- C. De politie heeft als waarde 'veiligheid' en de jongeren als waarde 'privacy'.
- D. De politie heeft als belang 'veiligheid' en de jongeren als belang 'anoniem blijven'.

Enkele artikelen uit de Nederlandse Grondwet:

Artikel 19, lid 3

Het recht van iedere Nederlander op vrije keuze van arbeid wordt erkend, behoudens de beperkingen bij of krachtens de wet gesteld.

Artikel 20, lid 1

De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.

Artikel 21

De zorg van de overheid is gericht op (...) en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Artikel 22, lid 1

De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid.

Vraag 15. Geef bij elk artikel aan welke waarde er bij hoort? [2]

artikel 19, lid 3 _____

artikel 20, lid 1 _____

artikel 21 _____

artikel 22, lid 1 _____

Op 23 juli 2008 stond het volgende bericht in het NRC:

Toenemende recreatie in de buurt van zogeheten wetlands (zoals meren, moerassen kwelders) vormt een groeiende bedreiging voor de vogels. Dat blijkt uit het Wetlandrapport 2008 dat de Vogelbescherming gisteren presenteerde. Zij nam belangstellenden mee op een boot om haar bevindingen toe te lichten. Vooral de enorme toename van het aantal kitesurfers (met vliegers) leidt tot verstoring van de dieren, aldus de Vogelbescherming. Zij surfen tegenwoordig het hele jaar door en houden zich niet aan gebiedsgrenzen. De Vogelbescherming pleit voor een scheiding tussen recreatie en natuur in de gebieden waar ook gerecreerd wordt.

Vraag 16. Vul voor bovenstaande tekst onderstaand schema in? [2]

A _____ A _____

W _____ VERSUS _____ W _____

B _____ B _____

Uitleg: _____

BONUS [1]:

hoe lang heb je voor de toets geleerd? _____

hoe moeilijk / makkelijk vond je de toets? _____

wat denk je dat je voor cijfer hebt? _____